

seuraavat henkilöt olivat esittäneet: raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijain T. W. Björkin ¹⁾ ja A. Stambejn ¹⁾ lesket, palokersantti K. H. Koskisen ¹⁾ leski, tuberkuloosisairaalan yövärtija K. Granlund ²⁾, kaupunginorkesterin jäsenen G. Mariani-Ceratin ¹⁾ leski, kiinteistölautakunnan alaisen maatilain muonamies K. G. Lindahl ¹⁾, rakennustoimiston insinöörin R. T. Mallénin ³⁾ leski, työntekijän J. Barckin ⁴⁾ leski, työntekijä J. N. Boxström ⁴⁾, työntekijän E. Eliassonin ⁵⁾ leski, työntekijä J. E. Kunttala ⁶⁾, työntekijän E. Leväsen ³⁾ leski, työntekijät J. A. Lindberg ⁷⁾, A. V. Munter ⁶⁾, J. K. Nieminen ²⁾, E. V. Raunio ²⁾ ja O. Taavitsainen ²⁾ ja työntekijän K. G. Träskmanin ⁸⁾ leski, puhtaanapitolaitoksen siivooja M. Auranen ⁹⁾, parmaaaja F. Nousiainen ⁶⁾ sekä teurastamon yövärtijan J. S. Palmqvistin ⁶⁾ leski.

Suomenkielisten kansakoulujen veistokalustonhoitajan J. Kiven anomus saada eläkettä varten lukea hyväkseen Lasten työkotiyhdistyksen palveluksessa olemansa aika evättiin ¹⁰⁾.

Eräitä käsiteltyjä eläkeanomuksia koskevat valitukset. Nikkilän sairaalan alilääkäri A. Troupp, joka erotessaan kesäkuun 1 p:nä sairauden perusteella virastaan oli saanut sääntöjen mukaisen 1,857 mk:n suuruisen osaeläkkeen ¹¹⁾, oli valittanut tätä koskevasta päätöksestä Uudenmaan läänin maaherralle anoen eläkesäännön 7 §:n perusteella täyttä eläkettä. Kun valitus voitiin katsoa myöskin anomukseksi ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä, kaupunginhallitus alisti asian kaupunginvaltuuston harkittavaksi, joka tällöin, katsoen ettei ollut olemassa edellytyksiä täyden eläkkeen myöntämiseen, epäsi ¹²⁾ anomuksen. Valituksen johdosta lääninhallitukselle annettavassa selityksessään valtuusto päätti ¹³⁾ huomauttaa, että eläkesäännön edellä mainitun kohdan mukaan oli kokonaan valtuuston vapaan harkinnan varassa, myönnettiinko eronneelle viranhaltijalle suurempi eläke kuin mihin hän eläkesäännön muiden määräysten nojalla oli oikeutettu, mihin kyseisessä tapauksessa ei ollut vaadittavia edellytyksiä, jota paitsi ei muutenkaan ollut syytä lisäeläkkeen myöntämiseen. Kun valittaja myöskään ei ollut edes väittänytään valtuuston asiaa käsitellessään tehneen mitään muodollista virhettä, valtuusto päätti ¹³⁾ esittää hänen valituksensa hylkäämistä.

Valtuuston annettua Uudenmaan lääninhallitukselle selityksensä rakennustoimiston työntekijän J. Pikkaraisen ¹⁴⁾, puhtaanapitolaitoksen työntekijän K. V. Lundellin lesken ¹⁴⁾, parmaaaja F. Nousiaisen ¹⁵⁾ ja vesi-johtolaitoksen putkityöntekijän A. Salosen ¹⁶⁾ tekemäin valitusten johdosta, jotka tarkoittivat heidän käsiteltyjä eläkeanomuksiaan, lääninhallitus hylkäsi valitukset vastaavasti helmikuun 24 p:nä, helmikuun 25 p:nä, toukokuun 16 p:nä ja v:n 1938 joulukuun 28 p:nä.

2. Rahatointa koskevat asiat

Kaupungin v:n 1938 tilit ja tilinpäätös. V:n 1938 tulos ilmenee seuraavasta mainitun vuoden tilinpäätöksen mukaisesta yhdistelmästä ¹⁷⁾:

¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 35 §. — ²⁾ S:n 22 p. helmik. 25 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 41 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. marrask. 33 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. toukok. 20 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. maalisk. 34 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. huhtik. 27 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. toukok. 18 §, 5 p. heinäk. 36 § ja 30 p. elok. 45 §. — ⁹⁾ S:n 5 p. heinäk. 36 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. elok. 46 § ja 29 p. marrask. 18 §. — ¹¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 132. — ¹²⁾ Kvsto 30 p. elok. 47 §. — ¹³⁾ S:n 25 p. lokak. 7 §. — ¹⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 5 § ja 5 p. huhtik. 3 §. — ¹⁵⁾ S:n 26 p. huhtik. 5 § ja 7 p. kesäk. 4 §. — ¹⁶⁾ S:n 25 p. tammik. 6 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 12. — ¹⁷⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 4 §.

Menosäästöt	mk	22,195,117: 90	
Ylitulot talousarviotileillä	»	79,415,978: 60	
Tulot talousarvion ulkopuolella ...	»	3,221,121: 65	mk 104,832,218: 15
Menoylitykset	mk	18,042,356: 61	
Tulovajaukset talousarviotileillä ..	»	8,044,670: 20	
Menot talousarvion ulkopuolella ..	»	217,291: —	mk 26,304,317: 81
Ylijäämä	mk	78,527,900: 34	

Kertomukset kaupungin käyttörahaston ja verotasausrahaston hallinnosta v. 1938 ilmoitettiin niinkään valmistuneiksi.

Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 21 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilintarkastuskertomus oli saapunut niin myöhään, etteivät asianomaiset lautakunnat vielä olleet ehtineet antaa selityksiään, kokous siirrettiin ¹⁾, mikäli se koski kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, valtuuston puheenjohtajan tilintarkastuskertomuksen saavuttua määrättävään ajankohtaan.

Kulosaaren sillan siltarahasto. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että v:n 1940 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottamattomat pääomamenot sisältyvää Siirto Kulosaaren sillan rahastoon nimistä määrärahaa sai tarvittaessa ylittää. Kuten siltamaksuista kertyviä tuloja oli niistä riippuvaa rahastoon kulloinkin siirrettävää määrää mahdotonta ennakoita tarkalleen arvioida.

Autovakuutusrahasto. Merkittiin ³⁾ tiedoksi selostus kaupungin autovakuutusrahaston hoidosta v. 1938.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitus oikeutettiin ²⁾ v. 1940 ottamaan lyhytaikaista luottoa enintään 120,000,000 mk tai vasta-arvo ulkomaan rahassa laskettuna lainaa otettaessa käyvän kurssin mukaan.

Lainanotto päätöksen vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti joulukuun 31 p:nä 1938 kaupunginvaltuuston päätöksen 100,000,000 mk:n obligatiolainan ⁴⁾ ottamisesta pääasiallisesti Ab. M. G. Stenius oy:n osakkeiden ostoon ja velkain suorittamiseen ehdoin, että vastedes määrättäviin tarkoituksiin käytettäväksi suunnitellun 5,000,000 mk:n määrän osalta tehdään uusi alistus, ennenkuin se osoitetaan lopullisesti käytettäväksi ⁵⁾.

V:n 1930 6 ½ %:n dollarilainan konverttaaminen. Kaupunginvaltuusto valtuutti ⁶⁾ kaupunginhallituksen:

irtisanomaan v:n 1930 6 ½ %:n, alkuaan 8,000,000 dollarin suuruisen, 6,850,000 dollarin arvoiseksi kuoletetun dollarilainan ⁷⁾ takaisinmaksettavaksi lainakoron alentamiseksi;

ottamaan tarpeen vaatiessa irtisanotun dollarilainan lunastettavan osan takaisinmaksamiseksi enintään 2,700,000 dollaria vastaavan yhden tai useampia lainoja joko Suomen markkoissa tai Ruotsin kruunuissa enintään 25 vuoden maksuajoin, joiden korko oli oleva irtisanotun dollarilainan korkoa alempi; sekä

ryhtymään kaikkiin asiassa tarpeellisiin toimenpiteisiin ja allekirjoittamaan kaupungin puolesta kaikki tarpeelliset sitoumukset.

¹⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 6 §. — ²⁾ S:n 13 p. jouluk. 2 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 5 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 16. — ⁵⁾ Kvsto 25 p. tammik. 4 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 31 §. — ⁷⁾ Vrt. v:n 1930 kert. s. 250.

Sisäasiainministeriö vahvisti lokakuun 2 p:nä uusien lainain ottoa koskevan valtuuston päätöksen osan ¹⁾).

V:n 1934 toisen 5 ½ %:n obligatiolainan irtisanominen. Kaupunginhallitus valtuutettiin ²⁾ irtisanomaan v:n 1934 toinen alkuaan 135,000,000 mk:n 5 ½ %:n obligatiolaina konvertattavaksi alempikorkoiseksi.

Yleishyödyllisille rakennusyhtymille myönnettyjen kuoletuslainain koron alentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien alentaa muiden kuin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettyjen asuntolainain, eli siis avustuslainain, valtion varoista myönnettyjen kuoletuslainain sekä kaupungin muista kuin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon kuuluvista varoista myönnettyjen kuoletuslainain, koron samaksi kuin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettyjen lainain korko, mikä silloin oli 5 ¼ %.

Lainan myöntäminen HAKA:lle. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾: että yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon siirretään v:n 1940 talousarviossa 12,000,000 mk käytettäväksi Helsingin asu-keskuskunta HAKA nimisen osuuskunnan perustamien asunto-osakeyhtiöiden rahoittamiseksi, joista varoista tarpeellinen määrä saatiin käyttää ennakolta jo kertomusvuonna; että rakennuskustannusten yläraja korotetaan 385 mk:sta m³:ltä 418:80 mk:aan m³:ltä; sekä että edellä mainitusta rahastosta saadaan antaa laina myöskin HAKA:n olympiakylän lämpökeskus oy:lle.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Kunnallisverotuksessa verovelvollisen henkilön tuloista vähennettävät määrät kaupunginvaltuusto v:ksi 1939 vahvisti ⁵⁾ samoiksi kuin ennen, eli siten, että tuloista, jotka eivät ylittäneet 9,000 mk, sai vähentää 4,000 mk, sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 mk.

V:n 1940 talousarvio. Kaupungin v:n 1940 talousarvioehdotuksen laatiminen muodostui tavallista vaikeammaksi sotatilan aiheuttamien muuttuneiden olosuhteiden vuoksi. Entisissä suotuisammassa oloissa paisuneita menoja oli mahdotonta yhtäkkiä supistaa täysin uusien olojen mukaisiksi. Esimerkiksi kun v:n 1939 menoarvioon kuuluvia v:n 1940 olympiakisoista johtuvia menoja ei kokonaisuudessaan ollut voitu huomioida edellisessä talousarviossa, vaan osa niistä oli jätetty jälkimmäiseen merkittäviksi, oli niitä nyt koetettava supistaa kaupunginvaltuuston jo päättämistä määristä sikäli kuin se kävi pänsä vaarantamatta töiden saattamista niiden säilymisen vaatimalle asteelle. Myöskin v:n 1939 menoarvioon merkitty huomattava menoerä viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen korottamiseksi ja virkain vakinaistamiseksi jäi jatkuvasti raskittamaan seuraavien vuosien menoarvioita. Lisäksi on otettava huomioon, että kesälomasijaisten määrärahoihin aiheutti lisäystä se, että viranhaltijoille ensimmäistä kertaa myönnettiin kuuden viikon kesälomia. Olojen muututtua oli tullut uusiakin välttämättömiä ylimääräisiä menoja, kuten väestönsuojelua tarkoittavat, joiden kautta kuitenkin

¹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 4 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 18 §. — ³⁾ S:n 30 p. elok. 32 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. lokak. 18 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. helmik. 17 §.

myöskin saataisiin huomattavia työtilaisuuksia epäilemättä suuresti huonevan työttömyystilanteen helpottamiseksi.

Poikkeuksellisten olosuhteiden vaikutus ulottui tuloarvioonkin. Niinpä ei ollut odotettavissa mitään korvausta olympiakisain kaupungille aiheuttamista välittömistä uhrauksista, edellisten vuosien melkoisiksi nousseet tulot tonttien myynnistä tulisivat huomattavasti pienenemään eikä veroäyrien lukumäärän jatkuvasta lisääntymisestä enää ollut toiveita, joten veroäyrien hintaa luonnollisesti olisi korotettava. Sen vuoksi oli pakko luopua siirtämästä varoja käyttö- ja verotasausrahastoihin ja erikoisesti supistaa varsinkin pääomamenoja. Säästöä ehdotettiin käytettäväksi kaikkiaan 46,000,000 mk ja lainavaroja 57,071,600 mk eli vastaavasti 36,500,000 mk ja 122,818,400 mk vähemmän kuin kertomusvuonna.

Kertomusvuoden talousarvion verraten menojen loppusumma osoitti 93,300,000 mk:n nettovähennyistä, nousten menojen vähennykset kaikkiaan 210,400,000 mk:aan ja lisäykset 117,100,000 mk:aan. Tulosäännessä vähennykset olivat yhteensä 193,300,000 mk ja lisäykset 100,000,000 mk.

Käsiteltyään kaupunginhallituksen laatimaa talousarvioehdotusta kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ v:n 1940 talousarvion ²⁾, jonka pääluokkien ja osastojen loppusummat sekä näiden meno- tai tulolisäykset (+) ja menotai tulovähennykset (—) v:een 1939 verraten ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

M e n o t

Varsinaiset menot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	26,709,408	+	1,858,896
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	21,894,899	+	532,821
3. Palotoimi	»	8,879,033	+	1,103,458
4. Terveystenhoito	»	14,559,111	+	510,979
5. Sairaanhoido	»	74,015,563	+	3,281,355
6. Huoltotoimi	»	63,533,216	+	2,499,001
7. Lastensuojelu	»	18,968,709	—	39,644
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	3,511,478	+	445,865
9. Opetustoimi	»	61,955,719	+	3,372,385
10. Sivistystoimi	»	9,360,000	+	165,149
11. Kiinteistöt	»	30,257,734	+	643,980
12. Yleiset työt	»	48,641,588	+	6,240,006
13. Puhtaanapito	»	17,410,754	+	675,519
14. Satamat	»	19,126,878	+	1,782,844
15. Teurastamo	»	5,307,161	+	623,738
16. Elintarvikekeskus	»	8,526,200	+	1,092,300
17. Teknilliset laitokset	»	—	—	—
18. Sekalaiset yleiset menot	»	29,976,000	+	10,908,000
19. Korot ja lainakustannukset	»	80,034,953	+	7,021,601
20. Verojen poistot ja palautukset	»	17,001,000	+	16,000,000

Yhteensä mk 559,669,404 + 58,718,253

¹⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:ot 10, 12 ja 13.

Pääomamenot

21. Tuloa tuottavat pääomamenot	mk	77,698,650	—	197,499,850
22. Tuloa tuottamattomat pääomamenot »		127,211,512	—	3,749,346
23. Velan kuoletus	»	66,072,380	+	20,568,535
		<u>Yhteensä mk</u>		<u>270,982,542 —180,680,661</u>

Kaikkiaan mk 830,651,946 —121,962,408

Tulot

Varsinaiset tulot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	98,000	+	24,300
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	766,200	—	370,000
3. Palotoimi	»	526,170	+	59,322
4. Terveystoimi	»	2,437,402	+	596,792
5. Sairaanhoidon	»	29,357,472	—	7,747,266
6. Huoltotoimi	»	17,948,676	—	1,171,909
7. Lastensuojelu	»	7,657,956	+	310,430
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	790,750	+	90,750
9. Opetustoimi	»	15,068,002	+	427,727
10. Sivistystoimi	»	1,528,260	+	25,852
11. Kiinteistöt	»	63,400,761	+	978,686
12. Yleiset työt	»	10,150,628	+	331,123
13. Puhtaanapito	»	14,956,100	+	1,371,440
14. Satamat	»	38,969,434	—	4,908,226
15. Teurastamo	»	5,350,000	+	850,000
16. Elintarvikekeskus	»	8,800,000	+	1,165,000
17. Teknilliset laitokset (nettotulot).....	»	55,702,629	—	8,073,486
18. Sekalaiset yleiset tulot	»	6,850,000	+	2,140,000
19. Korot ja osingot	»	51,153,740	+	8,004,725
20. Verot	»	359,802,949	+	63,021,164
		<u>Yhteensä mk</u>		<u>691,315,129 + 57,126,424</u>

Pääomatulot

21. Kaupungin omaisuudesta saadut pää- omatulot	mk	36,265,217	—	19,770,432
22. Lainavarat	»	57,071,600	—	122,818,400
Säästö v:sta 1939	»	46,000,000	—	36,500,000
		<u>Yhteensä mk</u>		<u>139,336,817 —179,088,832</u>

Kaikkiaan mk 830,651,946 —121,962,408

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa valtuuston v:ksi 1940 vahvistamassa talousarviossa v:n 1939 talousarvioon verraten.

Menosääntö. Varsinaisten menojen ensimmäisen päaluokan, Yleinen kunnallishallinto, lukuun Revisiotoimisto sisältyvä tilapäisen työvoiman

määräraha laskettiin ottaen huomioon 18,000 mk:n vuosipalkkaisen uuden tilapäisen revisioapulaisen palkkaaminen toimistoon sekä lisäten siihen 12,000 mk:n suuruinen menoerä lyhytaikaisen työvoiman palkkaamiseksi, jotta välttyttäisiin useampien ylimääräisten revisioapulaisten palkkaamiselta. Tilastotoimiston vuokramäärärahaa oli lisättävä miltei puolella toimiston muutettua uuteen vuokrahuoneistoon. Luvun Erinäiset hallintomenot määrärahaa Sijaispalkat virkavapaustapauksissa korotti tuntuvasti sotaväen reserviharjoituksiin kutsuttujen sijaisten palkkaaminen ja uutena momenttina siihen lisättiin 20,000 mk:n määräraha vuoden varrella tarpeelliseksi havaittavien raitiotievuosikorttien hankkimiseen, joiden lukumäärä eri virastojen ja laitosten kohdalle yleensä oli koetettu merkitä mahdollisimman vähin supistettuna.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen pääluokan luvussa Ulosotto-laitos sisältyi ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin vuokramäärärahaan uusi 4,608 mk:n suuruinen tilitysvuokraerä Pohj. Esplanaadikadun talossa n:o 5 olevasta arkistohuoneesta. Luvun Rakennustarkastus kohdalla määrärahaa Tilapäistä työvoimaa voitiin huomattavasti supistaa, johtuen rakennustarkastuskonttorin tilapäisen työvoiman vähentämisestä, ollen siihen kuitenkin myöskin lisätty 18,000 mk:n suuruinen erä 1,500 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi koko vuodeksi arkiston järjestämistä varten. Poistaen holhouslautakunnan luvusta entinen momentti Siivoaminen huomioitiin siivoojalle suoritettava korvaus nyt lautakunnan tilapäisen työvoiman momentilla.

Kolmannen, palotoimen, pääluokan lukuun Palolaitos muodostettiin uusi 20,400 mk käsittävä momentti Tilapäistä työvoimaa, joka käsitti 6,000 mk portaiden siivouksessa tarvittavaa siivousapua varten ja 14,400 mk palokunnan orkesterin kapellimestarien palkkoihin, jotka kertomusvuonna oli myönnetty kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Saman luvun määrärahaan Valaistus merkittiin 23,000 mk:n uusi erä palohälytyskellojen lamppujen virrankulutusta varten, määrarahassa Kaluston hankinta oli huomioitava erät välttämättömät auto- ja konehankinnat, kaluston kunnossapitomäärärahaa lisäsi entisestään m. m. palohälytyskellojen lamppujen ja palohälytyssireenien vuotuiset hoitokustannukset, jotka eivät aikaisemmin olleet esiintyneet talousarviossa, tarverahoihin sisältyi uusi menoerä, Radiokuunteluluvat, 500 mk, ja väestönsuojelutarpeisiin kaupunginhallituksen käytettäväksi varattu määräraha oli korotettava enemmän kuin kaksinkertaiseksi, jotta alunperin 10 vuoden kuluessa hankittaviksi suunnitellut kaikkein välttämättömimmät väestönsuojelutarvikkeet saataisiin mainittua lyhemmän hankinta-ajan kuluessa.

Järjestyksessä neljännen pääluokan, Terveystenhoito, lukuun Terveystenhoitolautakunta ja sen toimisto merkittiin tarverahain kohdalle uudet 200 mk:n erät Töölön, Hermannin, eteläisen piirin ja pohjoisen piirin alue-lääkärien vastaanottoja varten. Terveystieteiden tutkimusten laboratorion lämpö määräraha laskettiin ottaen huomioon, että laboratorion kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä lähtien tuli suorittaa 50 % talon sähkömenoista aikaisemman 31 %:n asemesta. Eläinlääkintöosasto nimisen luvun tilapäisen työvoiman määrarahassa huomioitiin uuden, 29,400 mk:n vuosipalkkaisen makkaratehtaiden valvojan palkkaaminen ja Maidontarkastamo nimisen luvun vastaavassa määrarahassa ylimääräisen pesuapulaisen palkkaaminen 45 mk:n kuukausipalkoin 8 päiväksi kuukaudessa. Viimeksi mainitun luvun sääntöpalkkaisten virkain määräraha laskettiin valtuuston

päätöksen mukaisesti uuden näytteidenottajanviran ¹⁾ perustamisesta maidontarkastamoon. Tuberkuloosihuollon luvun nimikkeen Parantolahoito määrärahaan Parantolahoitoa keuhkotautisille sisältyviä Kiljavannummen parantolan menoja oli lisättävä 840,000 mk:n suuruisella neljännesvuositain maksettavalla tasoitusmäärärahalla, mutta nimikkeen muita määrärahoja voitiin siinä määrin vähentää, ettei sen loppusumma kuitenkaan sanottavasti lisääntynyt. Sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman huoneiston huoneluvun lisääntyminen lisäsi vähäisessä määrin sen menoja; samoin nostatti sielullisesti sairaiden huoltotoimiston vuokramäärärahaa hieman sille hankittu varastotilan lisäys. Lukuihin Sielullisesti sairaiden naisten keskuskoti ja Sielullisesti sairaiden miesten keskuskoti merkittiin kumpaankin 1,000 mk käsittävä uusi momentti Puhtaanapito, joka käsitti ulkonaisen puhtaanapidon ja tarvikkeiden sekä nuohoamisen aiheuttamat menot. Kouluhammasklinikan lukuun merkittyjen menojen yleinen lisääntyminen yhteensä 304,601 mk:lla johtui Lapinlahden kouluun perustetun sekä Aleksis Kiven kouluun perustettavan uuden haarahammasklinikan ²⁾ menojen merkitsemisestä siihen. Desinfioimislaitoksen määrärahassa Sääntöpalkkaiset virat huomioitiin valtuuston päätös uuden apulaishoitajanviran ³⁾ perustamisesta sinne.

Sairaanhoitomenot käsittävässä viidennessä pääluokassa havaittava 3,281,355 mk:n menolisäys kertomusvuoden vastaavaan määrään verraten kohdistui etupäässä palkkaus-, kalusto-, ruokinta- ja lääkintämenoihin. Kivelän sairaalan määrärahaan Kaluston hankinta m. m. merkittiin 6,380 mk:n erä happikaasulaitteiden täydentämistä varten. Nikkilän sairaalan vuokramäärärahaan lisättiin 76,671 mk sairaalan uuden juhlasalin vuokrana. Erinäiset sairaanhoitomenot nimisen luvun nimikkeeseen Erinäiset menot sisältyvät sairaalamaksut Suomen punaisen ristin sairaalaan piti merkitä 3,674,182 mk:sta 4,392,282 mk:aan korotetuin määrin hoitokustannusten kohoamisen vuoksi.

Kun kuudetta pääluokkaa, Huoltotoimi, laadittaessa otettiin huomioon valtuuston vahvistamat virkain vakinaistamiset, voitiin huoltotoimen kertomusvuoden alkuun saakka suhteellisesti ylen runsasta ylimääräistä virkailijakuntaa huomattavasti supistaa, joten määrärahat pääluokan tilapäisen työvoiman menomomentilla suuresti alenivat. Palkkausmenot yleensä kuitenkin kohosivat, koska vakinaisten viranhaltijain palkkauksen tultua parannetuksi ylimääräistenkin palkat merkittiin korotettuina. Tilapäisen työvoiman supistamisesta mainittakoon, että esimerkiksi huoltolautakunnan ja huoltoviraston yleisen toimiston tilapäisen työvoiman määrärahaan merkittiin palkat keskuskanslian kohdalle vain eteisvartijalle ja siivoojille, rekisterikanslian kohdalle tilastoaputyövoiman lisäksi vain 4 toimistoapulaiselle entisten 16 asemesta, I, II ja III huoltokanslian kohdalle vain 1 kodissakävijälle ja 1 siivoojalle, IV ja V huoltokanslian kohdalle 1 toimistoapulaiselle, 1 kodissakävijälle ja 1 siivoojalle, VI huoltokanslian kohdalle 2 toimistoapulaiselle, 1 kodissakävijälle ja 1 siivoojalle ja työttömyyshuoltokanslian kohdalle ylimääräisten apulaisten lisäksi 1 siivoojalle; VII, ylimääräisen, huoltokanslian kohdalle merkittiin 1 kanslianesimiehen, 1 kanslianhoitajan, 3 toimistoapulaisen, 4 kodissakävijän, 1 vahtimestarin ja 1 siivoojan palkat sekä 25,200 mk uuden diakonissan palkkaamiseksi sinne ja irtolais- ja alkoholistihoitokanslian kohdalle lo-

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 36. — ²⁾ S:n s. 37—38. — ³⁾ S:n s. 38.

puksi palkat 3 toimistoapulaiselle, 4 kodissakävijälle, 1 järjestysmiehelle ja 1 siivoojalle. Tällöin edellä mainitun menomomentin loppusumma väheni 2,513,140 mk:sta 947,480 mk:aan. Saman luvun palkkiomäärärahan suhteen on mainittava, että lautakunnan jonkun verran muutetut osastot ja jaostot, joita varten siinä oli menoerät, oli suunniteltu uuden huolto-ohjesäännön ¹⁾ mukaisesti ja palkkioiden määriin nähden otettu huomioon valtuuston vahvistamat perusteet ²⁾. Kyseisen luvun, samoin kuin kassa- ja tilitoimiston sekä asiamiestoimiston lukujenkin, vuokramäärärahoja oli huoneistotilojen lisääntyttyä kauttaaltaan korotettu sekä samasta syystä osittain myöskin valaistus- ja siivoamismäärärahoja. Kassa- ja tilitoimiston luvun tarverahoihin lisättiin uusi 500 mk:n erä konttorikoneiden korjausta ja hoitoa varten. Kun oli epätietoista, koska Tervalammen työlaitoksen uudet hoidokkirakennukset valmistuisivat, arvioitiin mainitun työlaitoksen käsittävän luvun menot edelleen entistä hoidokkimäärää, 70, silmälläpitäen. Uusina menoerinä merkittiin kyseisen luvun määrärahaan Lämpö 9,125 mk 365 hevostyöpäivää varten sekä määrärahaan Kustannukset 15,000 mk puutarhatuotteiden myyntipaikan vuokraamiseksi Kauppatorilta, 3,000 mk peittausaineiden hankkimiseen, 17,500 mk väkirehun ostamiseen sikalaan ja saman verran sen ostamiseen talliin ja 4,000 mk 160 tallin hevostyöpäivää varten. Lukuun sisältyvien maatilan menojen kohdalla laskettiin tilapäisen työvoiman määräraha huomioonottaen uuden navetan valmistuminen kertomusvuonna ja vanhan navetan järjestäminen tämän johdosta sikalaksi, jolloin kävi välttämättömäksi palkata koulutettu sianhoitaja ja lisätä navetta- ja sikala-apulaisten lukumäärää. Määrärahaan Kustannukset sisältyvä erä irtaimistohankintoja varten, jotka siihen saakka oli suoritettu pääasiallisesti perushankintamäärärahoilla, oli nyt pakko korottaa 15,000 mk:sta 30,000 mk:aan. Luvun Työtuvat tilapäisen työvoiman määrärahasa huomioitiin uusi erä, 12,000 mk, keittäjän palkkaamiseksi työtupain A-osastolle Hämeentien 35:een. Momentille Lämpö sisältyi 6,000 mk käsittävä, samaten uusi erä Hämeentien 39:ssä olevan huoneiston lämmityskuluihin vuokrasopimuksen mukaisesti. Luvun ruokintamäärärahaa alensi keskimääräisen hoidokkilukumäärän aleneminen 30:lla, muodostuen määrärahan lopullinen vähentyminen kuitenkin perin pieneksi elintarpeiden hintain samalla noustua. Momentilla Työaineet syntyi 900,000 mk:n menolisäys sen johdosta, että oli tarkoituksena, että kaikki sairaalavaatteen siitä lähtien valmistettaisiin työtuvissa ollen näiden tällöin myöskin ostettava valmistukseen tarvittavat kankaat, joita sairaalat itse siihen asti olivat hankkineet mainitun määrän arvosta. Momentille Työläisten palkat kuuluvat määrät laskettiin korottaen keskimääräistä päiväansiota A- ja B-osastolla 2 mk sekä C-osastolla 1 mk, ollen työntekijäin lukumäärää sitä vastoin katsottu voitavan jonkun verran alentaa. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja alennettiin 200,000 mk eli 100,000 mk:aan.

Menosäännön seitsemännessä pääluokassa, nimeltä Lastensuojelu, Lastensuojelulautakunta nimiseen ensimmäiseen lukuun kuuluvasta määrärahasta Palkkiot poistettiin lastensuojelulain 12 §:ssä mainittuja tapauksia varten asetetun jaoston sihteerin palkkio vakinaisen sihteerinviran perustamisen ³⁾ johdosta, mikä, samoin kuin uuden nuoremman toimistoapulai-

¹⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 49. — ²⁾ S:n s. 4. — ³⁾ Vrt. tämän kert. s. 42.

sen viran perustaminenkin ¹⁾, huomioitiin sääntöpalkkaisten virkain määrärahaa laskettaessa. Luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan lisättiin 22,800 mk tilapäisen toimistoapulaisen ja kodissakävijän palkkaamiseksi vastaanotto- ja rekisteritoimistoon. Lastenhuoltolaitokset nimisen toisen luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan merkittiin 10,200 mk:n suuruinen erä 850 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan palvelijan palkkaamiseksi valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti Toivolan koulukotiin. Määrärahaan Vuokra sisältyvä erä Tavolan koulukodin vuokraa varten oli korotettava 5,920 mk:sta 15,600 mk:aan koulukodin kuukausivuokran kohoamisen johdosta vuoden alusta lukien 1,300 mk:aan. Määrärahoissa Lämpö, Valaistus, Siivoaminen, Puhtaanapito ja Kaluston kunnossapito y. m. voitiin jonkun verran alentaa Bengtsårin koulukotia varten varattuja eriä, ottaen huomioon tämän koulukodin oppilasasuntolahuoneiston palo v:n 1939 lopussa. Luvun tarverahoissa vastaanottokodin puhelinmaksuihin varattu menoerä merkittiin 450 mk:sta 12,874 mk:aan korotettuna, sisältyen viimeksi mainittuun määrään 11,870 mk puhelinkeskuksen vuokraa varten ja 1,004 mk puhelunmaksuihin, sekä radiomaksuihin varattu erä 100 mk:sta 1,720 mk:aan korotettuna lankaradion järjestämisen johdosta sinne. Luvun Lastenhoidon neuvonta-asetat momenteille Kaluston hankinta ja kunnossapito sekä Vaatteiden pesu sisällytettiin uudet, vastaavasti 350 mk:n ja 150 mk:n suuruiset erät lastensairaalan neuvolaa varten. Luvun Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y. m. määrärahoja voitiin alentaa 163,000 mk pääasiallisesti yksityishoito- ja jatko-opetusmenojen huomattavan alenemisen johdosta, joihin siksi tällä kertaa sisällytettiin 61,860 mk:n suuruinen uusi menoerä hoitomaksuihin hoidokkien lisääntymisen varalta.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimisen kahdeksannen pääluokan luvun Työnvälitystoimisto momentille Tilapäistä työvoimaa merkittiin ammatinvalinnan ohjaajan palkka sen suuruisena, miksi kaupunginhallitus sen jo kertomusvuonna oli määrännyt ²⁾, sekä otettiin henkisen työn osaston, nuoriso-osaston ja merimiesosaston menojen kohdalla huomioon vastaavasti 1,200 mk:n, 1,200 mk:n ja 1,800 mk:n uudet menoerät osastojen uuden toimihuoneiston lämmityspalkkio-osuuden maksamiseen. Viimeksi mainitusta seikasta johtuen merkittiin myöskin saman luvun määrärahat Vuokra ja Lämpö hieman entisestään korotetuun määrään. Lukuun Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet sisältyvät kaupunginhallituksen käyttövarat työttömyyden varalta korotettiin 200,000 mk:sta 450,000 mk:aan. Yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahat käsittävään, viimeistä edelliseen lukuun merkittiin uutena momenttina 20,000 mk kaupunginhallituksen partiojärjestöille jaettavia apurahoja. Pääluokan viimeisessä luvussa, nimeltä Urheilu, korotettiin avustusten nimikkeen kohdalla olevaa momenttia Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistäminen 10,000 mk.

Opetustoimen pääluokan, järjestyksessä yhdeksännen, luvun Suomenkieliset kansakoulut momentti Sääntöpalkkaiset virat laskettiin huomioonottaen valtuuston päätökset eräiden uusien virkojen perustamisesta ³⁾ sekä momentti Vuokra huomioonottaen Lapinlahdenkadun uuden koulutalon tilitysvuokran ja Käpylän koulun pinta-alan suurenmisen aiheuttamat lisäykset, vastaavasti 639,720 mk ja 79,440 mk. M. m. lämpö-, valaistus- ja siivousmenoihin mainitut huoneistolaajen-

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 42. — ²⁾ S:n s. 190. — ³⁾ S:n s. 45.

nukset myöskin vaikuttivat lisäävästi. Momentille Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet merkityt menot lisääntyivät 656,000 mk:sta 1,106,000 mk:aan uusien haarahammasklinikkain avaamisen johdosta Lapinlahden ja Aleksis Kiven kouluissa, ja momentin Oppilaiden kesävirkistys loppusumma nousi 850,000 mk:sta 1,083,775 mk:aan johtuen kesävirkistystoiminnan laajenemisesta. Sekä suomen että ruotsinkielisten kansakoulujen jatkokoulun oppilaiden teatterivapaalippuja varten tarkoitetut momentit ulotettiin tällä kertaa käsittämään myöskin retkeilyavustusmenot. Ruotsinkielisten kansakoulujen luvun momentilla Vuokra huomiointiin mainittujen koulujen kanslian vuosivuokran kohoaminen 3,000 mk. Luvun määrärahaan Valaistus sisällytettiin erä uusien valaistuslaitteiden hankkimiseksi Cygnaeuksen kouluun, 26,400 mk, sekä määrärahaan Oppilaiden kesävirkistys 60 lapselle tarkoitetun uuden siirtolan perustamiseksi 163,300 mk. Suomenkielisen työväenopiston luvun kohdalla oleva tilapäisen työvoiman määräraha laskettiin korotetaan molempien siivoojain palkat 800 mk:sta 950 mk:aan kuukaudessa koko vuoden ajalta entisen 9 ½ kuukauden sijasta, jolloin varsinaiselle siivousmomentille jätettiin ainoastaan siivoustarpeisiin tarvittavat varat eikä enää mitään erää tilapäisen siivousavun palkkaamiseen. Suomenkielisen työväenopiston määrärahaan Vuokra sisältyi uusi erä kesäkodin vuokraan, 2,000 mk, ja opiston kaluston hankintamäärärahasta erotettiin 5,000 mk erilliseksi momentiksi Kaluston kunnossapito. Ruotsinkielisen työväenopiston menot käsittävän luvun määrärahaan Vuokra tarvittiin 5,000 mk:n lisäys uuden huoneen vuokraamisen johdosta opiston entisten lisäksi. Lukuun Ammatteihin valmistavat koulut sisältyviin valmistavan poikain ammattikoulun tilapäisen työvoiman palkkausmenoihin lisättiin 19,600 mk:n erä työkalujen- ja varastonhoitajan palkkaamiseksi, mitä varten valtuusto kertomusvuoden syyslukukaudeksi oli myöntänyt ¹⁾ tarvittavat varat. Samaan lukuun sisältyvä valmistavan tyttöjen ammattikoulun määräraha Sääntöpalkkaiset virat arvioitiin huomioiden valtuuston päätös ²⁾ uuden opettajanviran perustamisesta koulun ompelimuokalle ja määrärahaan Tilapäistä työvoimaa lisättiin 22,902 mk koulun johtajan opetustuntien hoidon järjestämiseksi sekä 10,800 mk toisen 900 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan myyjän palkkaamiseksi sen leipämyymälään ja 2,100 mk 300 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan ruokala-apulaisen palkkaamiseksi 7 kuukauden ajaksi sen ruokalaan. Ammattioppilaslautakunnan luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan tarvittiin 900 mk:n uusi erä 75 mk:n kuukausipalkkaisen vahtimestarin palkkaamiseksi uuteen huoneistoon muutettuun kansliaan sen vastaanottoajaksi. Tähän lukuun tarvittiin myöskin kokonaan uusi määräraha, 600 mk:n suuruinen, toimistoapulaisen kesälomasijaisen palkkaamiseen. Luvussa Lastentarhat oli lastentarhain johtokunnan entinen 22,752 mk:n suuruinen tilitysvuokramääräraha korotettava 25,200 mk:aan kanslian muutettua vuokrahuoneistoon. Luvun nimikkeeseen Lastentarhat laitoksineen oli kertomusvuoden talousarviossa sisältynyt erityinen momentti taka-Töölöön perustetun lastentarhan ylläpitokustannuksiin, jotka nyt oli erotettu asianomaisille momenteille. Luvun sekä käteis- että tilitysvuokraeria oli jonkun verran korotettava, niin että vuokramäärärahan loppusumma kertomusvuoden vastaavaan lukuun verraten oli lisääntynyt 67,304 mk. Saman nimikkeen

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 46. — ²⁾ S:n s. 46—47.

määrärahaan Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet sisältyvää menoerää lasten hampaidenhoitoa varten oli korotettava 28,000 mk. Pääluokan viimeistä edelliseen lukuun sisältyvistä erilaisten oppilaitosten avustuseristä mainittakoon Oy. Strömberg ab:n ammattioppilaskoululle ja Helsingin käsityöopistolle tarkoitetut, joista edellistä oppilas- ja luokkamäärän lisääntymisen johdosta korotettiin 10,000 mk ja jälkimmäistä valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti 16,500 mk sähkö- ja kaasumaksujen suorittamiseksi, sekä yhteiskunnallisen korkeakoulun avustus, jota korotettiin 10,000 mk siellä kuunteluoppilaina kunnallistutkinnon oppiaineiden opetusta seuraavien kaupungin virkailijain sisäänkirjoitus- ja lukukausimaksujen osan maksamiseksi. Valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti merkittiin lukuun 21,600 mk:n suuruinen kokonaan uusi avustus kultaseppäkoululle.

Kymmenennen pääluokan, Sivistystoimi, luvussa Kaupunginkirjasto lisääntyivät eteläisen lukuhuoneiston ja Käpylän haarakirjaston huoneistovuokrat vastaavasti 20,400 mk ja 35,280 mk, kun sitä vastoin Töölön haarakirjaston huoneiston vuokra aleni 9,160 mk. Teatterien ja oopperan avustusten saannin ehdoksi valtuusto asetti ²⁾, että Suomen kansallisteatteri ja Ruotsalainen teatteri antoivat vähintään 25, Helsingin kansanteatteri vähintään 10 ja Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai sitä halvemmin lipunhinnoin.

Kiinteistöjen pääluokan, yhdennentoista järjestyksessä, asianomaisiin lukuihin sisältyvät korvaukset rakennustoimiston yleiskustannuksista yhdenmukaistettiin v:n 1940 talousarviossa kaikki 10 %:ksi määrärahoista. Luvun Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto tilapäisen työvoiman määrärahan loppusumma väheni 767,000 mk:sta 493,400 mk:aan huolimatta siitä, että useille uusillekin tilapäisille apulaisille oli pakko siinä varata palkkaerät, kuten koko vuodeksi 2,800 mk:n kuukausipalkkaiselle vaakitsijalle ja 800 mk:n kuukausipalkkaiselle piirtäjälle maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle ja 3,000 mk:n kuukausipalkkaiselle rakennusmestarille ja 1,500 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle talo-osastolle sekä puoleksi vuodeksi 1,700 mk:n kuukausipalkkaiselle siirtolapuutarhaneuvojan apulaiselle kansanpuisto-osastolle. Luvun vuokramäärärahaan sisältyvä kaupungintalossa olevan toimistohuoneiston tilitysvuokraerä oli merkittävä 14,544 mk korotetuina määrinä. Maatalousosaston luvun määrärahaan Tilapäistä työvoimaa merkittiin uusi palkkaerä m. m. tilapäiselle sianhoitajalle, 12,000 mk, vähentää sen siitä sitä vastoin yhden karjakon palkka, 13,200 mk. Määrärahaa Kaluston hankinta voitiin entisestään pienentää 232,000 mk, sillä uudishankintamenoihin ei tarvinnut varata tavallisen suuruista määrärahaa, koska voitiin käyttää Ab. M. G. Stenius oy:lle kuulunutta, kiinteistötoimiston maatalousosastolle jätettyä irtaimistoa, aiheuttaen mainitun yhtiön kiinteistöjen osittainen joutuminen maatalousosaston hallintaan toisaalta kuitenkin myöskin jonkun verran nousua osaston menoihin. Kyseisen luvun määrärahaan Rakennukset sisällytettiin puutavaravajan rakentamiseksi Tuomarin kylään 10,000 mk, työväen ulkokuonerakennuksen rakentamiseksi Tuomarinkylään ja Taliin—Munkkiniemeen vastaavasti 17,000 mk ja 10,000 mk sekä A.I.V.-tornia varten Pukinmäkeen 8,000 mk. Uutena momenttina merkittiin tähän lukuun 10,000 mk kaupungin maatilojen puistojen kunnossapidämiseksi. Etupäässä kaupungin kiinteistöjen lisääntymisen vuoksi

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 47. — ²⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 2 §.

merkittiin lukuun Talo-osasto sisältyvään kaupungin talojen hallinto- ja hoitomäärärahaan Tilapäistä työvoimaa tällä kertaa palkkaerät Väinölänkadun 5:n lämmittäjälle, 18,000 mk, Fredrikinkadun 65:n talonmiehelle, 2,736 mk, Kaivopuiston kylpylän talonmiehelle, 4,800 mk, Köydenpunojankadun 8 b:n talonmiehelle, 17,148 mk, Lastenkodinkadun 3:n talonmiehelle, 2,172 mk, Oulunkylän Sarkapellon n:on 1 talonmiehelle, 1,200 mk, Taivallahden talonmiehelle, 2,484 mk, Annalan talonmiehelle, 18,000 mk, Tapanilan talonmiehelle, 6,000 mk, Laajalahdentien 12:n talonmiehelle, 9,600 mk, Kaartin torpan talonmiehelle, 6,000 mk, ja Albergan kartanon vanhan päärakennuksen talonmiehelle, 3,600 mk. Luvun vedenkulutuspäämäärärahan vähentyminen 224,000 mk:sta 201,000 mk:aan johtui Munkkisaaren rakennusten siirtymisestä satamalautakunnan hoitoon. Saman luvun nimikkeen Poliisihuoneistot tilapäistä työvoimaa varten varattua määrärahaa korotettiin tarpeellisin määrin 100 mk:n kuukausipalkkaisen uuden siivoajan palkkaamiseksi etsivän poliisin pidätettyjen osastolle ja vuokramäärärahaa 1,800 mk Simonkadun 1—3 a:ssa olevan huoneiston vuokran korotuksesta johtuen. Kyseiseen talo-osaston lukuun kuuluvia rakennusten korjausmäärärahoja alennettiin yleensä v:n 1939 talousarvioon verraten melkoisesti, siirtämällä sisäkorjaukset suurimmalta osaltaan toistaiseksi; varsinkin yleisen kunnallishallinnon ja oikeus- ja järjestystoimen rakennusten sekä työväenasuntorakennusten vähennys oli huomattava. Erinäisten rakennusten korjauksiin lisättiin valtuuston päättämät 184,000 mk ¹⁾ Albergan kartanon päärakennusten kunnostamiseen. Kansanpuistot nimisen luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan sisällytettiin 500 mk käsittävä uusi menoerä Palosaaren siivoamisen järjestämiseksi. Määrärahaan Uudisrakennukset merkittiin 2,000 mk puun- ja pensaantaimien ostoa varten Korkeasaaren puistoon. Luvun Siirtolapuutarhat korjausmomentin kohdalle lisättiin 11,500 mk ja ulkovalaistusmomentille 3,000 mk Oulunkylän siirtolapuutarhaa varten. Urheiluja pallokenttien hallinto- ja hoitomäärärahaassa Urheilukenttien järjestysmiehet ja rahastus huomioitiin 18,360 mk messuhallin ääreisen kentän vartiointia varten sekä korotettiin määrärahaa 600,000 mk erinäisten uusien urheilulaitosten ja laitteiden, kuten ratsastushallin ynnä tallien sekä uima-, soutu- ja pyöräilystadionin hallintoa ja hoitoa varten. Hyppyri- ja pujottelumäkien menot sisältävään määrärahaan lisättiin 4,800 mk Eläintarhan ja Herttoniemen pujottelumäkien vartioinnin järjestämiseksi. Käpylän ravirata-alueen ja Laakson ratsastuskentän vartioimismäärärahan kohdalla lisättiin Käpylän ravirata-alueen vartijahenkilökunta yhden sijasta kolmeksi. Luvun nimikkeeseen Korjaus- ja kunnossapito merkittiin momentille Uimalaitokset, soutu- ja ratsastusstadionit, velodromi, urheilupaviljongit y. m. uusina erinä Uimastadionin töihin 75,000 mk, Vallilan urheilukentän pukeutumissuojaa varten 2,000 mk, pallokentän rakennusten ja katsomon töihin 95,000 mk, ratsastushallin ja tallien töihin 120,000 mk, Talin laukkarataa varten 2,500 mk, soutu- ja melontastadionin töihin 25,000 mk ja velodromin rakennuksia ja katsomoja varten 15,000 mk sekä kokonaan uusina momentteina Käpylän raviradan urheilukentän ja pallokenttien kunnossapitoon 200,000 mk, velodromin radan ja kentän kunnossapitoon 75,000 mk ja maratonradan kunnossapitoon 20,000 mk otsakkeen Katurakennusosasto alaisina. Luvussa Erinäiset menot ovat

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 80.

kaupunginhallituksen käyttövarat arvaamattomiin vuokriin ja vuokran-korotuksiin oli merkittävä kaksikertaisiksi eli 200,000 mk:ksi yleisen vuokrain nousun takia, ja uusina momentteina merkittiin lukuun korvausta Raittiusyhdistys Koitolle Lammassaaren puhtaanapidosta ja järjestyksen ylläpidosta siellä 3,000 mk, kiinteistölautakunnan käytettäväksi erinäisten kaupungin tiloilla olevien yleisten teiden kunnostamiseen 40,000 mk ja valtuuston päättämään ¹⁾ Helsingin kaupungin matkailijakartan toimittamiseen 90,000 mk. Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjausten luvun momentille Kansakoulut merkittiin 30,000 mk Lapinlahdenkadun uutta kansakoulua varten sekä momentille Tulli- ja satamarakennukset 2,300 mk passintarkastuskojua ja 20,000 mk Munkkisaaren tehdasrakennuksia varten, kun taas kertomusvuoden vastaavaan määrärahaan sisältynyt 205,700 mk:n tilapäiserä eräiden makasiinien sähköjohtojen uusimista varten nyt jäi pois, syntyen määrärahaa täten jonkun verran vähennystä.

Pääloukan Yleiset työt, joka on järjestyksessä kahdestoista, arviomenoissa on havaittavissa 6,240,006 mk:n suuruinen lisäys v:n 1939 talousarvion vastaavaan määrään verraten. Lisäys jakautuu kaikkien sen lukujen osalle yhtä lukuunottamatta siten, että Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto niminen lisääntyi 863,173 mk, Tilivirasto 7,284 mk, Kadut ja tiet 1,231,685 mk, Viemärit 370,000 mk, Istutukset 418,764 mk, Varasto 1,078,600 mk, Työntekijäin erinäiset edut 1,770,500 mk ja Käyttövarat 500,000 mk; nousu johtui osaksi kaupungin kasvamisesta, osaksi työpalkkain ja työaineiden hintain kohoamisesta. Yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston luvun sääntöpalkkaisten virkain määräraha arvioitiin huomioiden valtuuston päättämät ²⁾ rakennustoimiston virkain järjestelyt ja sen tilapäisen työvoiman määrärahaan sisällytettiin palkat yhdelle 4,400 mk:n ja kahdelle 4,000 mk:n kuukausipalkkaiselle insinöörille, 2,900 mk:n kuukausipalkkaiselle piirtäjälle ja 1,500 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle satamarakennusosastolle, yhdelle 4,400 mk:n ja kolmelle 4,000 mk:n kuukausipalkkaiselle insinöörille, 2,900 mk:n kuukausipalkkaiselle laboraattorille ja kolmelle 1,500 mk:n ja yhdelle 1,200 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle katurakennusosastolle, 4,400 mk:n kuukausipalkkaiselle arkkitehdille talorakennusosastolle sekä kahdelle 2,000 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle, 650 mk:n kuukausipalkkaiselle asiapojalle ja 750 mk:n kuukausipalkkaiselle siivoojalle varasto-osastolle, jotka kaikki uudet tilapäiset viranhaltijat aikaisemmin oli palkattu työmäärärahoilla. Luvussa Kadut ja tiet oli pakko, pääasiallisesti johtuen Ab. M. G. Stenius oy:n maiden joutumisesta kaupungin haltuun, korottaa katujen ja yleisten paikkain sekä teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja vastaavasti 400,000 mk ja 200,000 mk sekä merkitä siihen 135,000 mk:n uusi momentti Lauttasaaren sillan käyttö- ja korjauskustannukset kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitettua mainitun sillan jätetyksi kaupungin hoitoon. Luvun Viemärit määrärahaa Erinäiset kunnossapitotyöt saatiin samoin Ab. M. G. Stenius oy:n maiden joutumisen johdosta kaupungin kunnossapidettäväksi korottaa 200,000 mk, ja viimeksi mainittuun lukuun merkittiin 50,000 mk:n suuruinen uusi momentti Oulunkylän omakotialueen puhdistuslaitoksen käyttöä ja hoitoa varten. Kyläsaaren puhdistuslaitoksen käyttö- ja hoitomomentille merkittiin

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 103. — ²⁾ S:n s. 88—89.

35,000 mk:n suuruinen uusi erä rakennusten maalaamiseen. Luvun Istutukset määrärahoista lisääntyi eniten Puistot ja istutukset niminen, 300,000 mk; säilytysvajain vuokrat käsittävälle momentille sisältyi uudet vuokraerät Pasilan vajaa varten, 2,628 mk, Fredrikinkadun n:ossa 65 olevaa varten, 5,400 mk, ja Fredrikinkadun 46—54:ssä olevaa varten, 2,736 mk, sekä uusia säilytysvajoja varten, 18,000 mk. Varasto nimiseen lukuun sisältyvää määrärahaa Työkalujen ja pienemmän kaluston osto, kunnossapito y. m. oli lisättävä 100,000 mk ja Uusien työkoneiden osto 519,300 mk, aiheutuen jälkimmäinen lisäys suurelta osalta valtuuston päätöksestä ¹⁾ kolmen uuden moottorijyrän ostamisesta. Liput ja lipputangot nimisen määrärahan korotus 45,000 mk:sta 270,000 mk:aan johtui valtuuston päättämistä ²⁾ lipputankohankinnoista. Kyseiseen lukuun sisältyvät uusina momentit Uusia työmaakojuja, 225,000 mk, ja Konepajain pihan päällystäminen emulsiopitteellä, 115,000 mk. Luvun Työntekijäin erinäiset edut huomattava menolisäys jakaantui miltei kaikkien sen momenttien osalle, mutta suurimpana se kuitenkin kohdistui Kesäloma ja Sairasapu nimisiin, joista edellinen osoitti 1,150,000 mk:n ja jälkimmäinen 400,000 mk:n nousua; tähän lukuun sisältyy lisäksi Oppisopimuslain soveltamisesta aiheutuvat kustannukset niminen, 25,500 mk:n suuruisen, uusi momentti. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja oli korotettava 500,000 mk:lla eli 1,500,000 mk:aan.

Kolmannentoista pääluokan, Puhtaanapito, lukuihin Puhtaanapitolautakunta ja puhtaanapitolaitos sekä Tilivirasto kuuluvat vuokramomentit korotettiin kumpikin 17,976 mk:n suuruisiksi ja luvun Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito vastaavalla momentilla tapahtui myöskin eräitä eri vuokraerien järjestelyjä ja lisättiin siihen samalla 120,000 mk uuden 20 auton tallin vuokrana.

Neljännentoista, satamien menot käsittävän, pääluokan luvun Satamaliikenne määrärahaa Vuokra korotti 3,528 mk Herttoniemessä olevan huoneistotilan mainitun suuruisen tilitysvuokraeran lisääminen siihen ja kokonaan uutena momenttina merkittiin lukuun 75,000 mk Oulunkylän—Herttoniemen radan liikennöimiskustannuksiin. Samassa luvussa huomioitiin satamahinaaja Herculeksen määrärahassa Kesälomasijaiset 3,100 mk palkkaan sisältyvän vapaan asunnon ja ravinnon vastikkeena lomaaikana tätä koskevan kertomusvuoden kesäkuun 2 p:nä annetun lain ja asetuksen mukaisesti sekä jäänsärkijä Otson menojen kohdalle erillisenä momenttina 4,020 mk samaan tarkoitukseen. Luvun Satamakannanta useimmille momenteille merkittiin uusia eriä Munkkisaaren tehdasrakennusta varten sen siirryttyä kiinteistötoimiston alaisuudesta satamalautakunnan hoitoon. Niinpä merkittiin määrärahaan Tilapäistä työvoimaa 20,400 mk lämmittäjä-talonmiehen palkkaamiseen sekä hänen kesälomasijaisensa palkkaan 1,500 mk, määrärahaan Lämpö 63,000 mk, Valaistus 6,250 mk, Vedenkulutus 38,000 mk, Puhtaanapito 3,000 mk, Kaluston hankinta 500 mk ja Kaluston kunnossapito 250 mk. Saman luvun määrärahaa Vuokra Helsingin makasiini oy:lle tulli- ja pakkahuoneista korotettiin 90,000 mk v. 1940 valmistuvan Länsisataman K-makasiinin osalta. Satamien korjaus ja kunnossapito nimisen luvun määrärahoissa havaitaan miltei kaikissa jonkun verran lisäystä; niihin sisältyvä Korvaus rakennus-

1) Vrt. tämän kert. 89. — 2) S:n s. 90.

toimiston yleiskustannuksista niminen korotettiin 10 %:ksi työmäärärahan summasta.

Viidenteentoista pääluokkaan sisältyvät teurastamon menot osoittavat tämän laitoksen toiminnan jatkuvaa laajentumista, mikä myöskin ulottui sen arviotuloihin. Sen tilapäistä työvoimaa varten varatussa määrärahasa huomioitiin 19,500 mk:n erä kolmen teurastajaoppilaan palkkaamiseksi. Määräraha Vuokra merkittiin 1,152,900 mk:sta 1,173,660 mk:aan korotettuna.

Elintarvikekeskuksen, entisen keskuskeittolan, pääluokan, kuudennentoista, määräraha Vuokra osoitti eräitä järjestelyjä tapahtuneen eri vuokraerissä ja aivan uutena sisällytettiin siihen erä Helsinginkadun n:ossa 24 olevaa huoneistoa varten. Pääluokan Ruoka-aineet nimiselle momentille oli merkittävä 1,000,000 mk enemmän kuin kertomusvuoden talousarvion vastaavaan kohtaan.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten pääluokan samalla tavoin kuin edellisessäkin talousarviossa laskettujen ja merkittyjen arviomenojen lisäyksestä, 50,699,696 mk:sta, jakautui vesijohtolaitoksen osalle 5,777,993 mk, kaasulaitoksen osalle 28,680,480 mk ja sähkölaitoksen osalle 16,241,223 mk. Pääasiallisesti lisäykset syntyivät vesijohtolaitoksen luvun kohdalla käyttömäärärahasa Vedenpuhdistus ja pumppuaminen ja yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvässä määrärahasa Pääoma-arvon korko, kaasulaitoksen luvun kohdalla käyttömäärärahasa Kaasunvalmistuksen aine- ja työ kustannukset sekä sähkölaitoksen luvun kohdalla käyttömäärärahasa Energianhankinta ja käyttötarpeet, ollen niiden lisäykset vastaavasti 1,141,950 mk ja 2,870,000 mk, 26,977,000 mk sekä 10,356,666 mk. Vesijohtolaitoksen kassa- ja tiliviraston huoneistomenojen lisääntyminen 216,400 mk:sta 260,000 mk:aan johtui sen toimistuhuoneiston laajentamisesta ja sen käyttömäärärahasa Palkat otettiin huomioon 63,600 mk:n suuruinen uusi erä pohjavesilaitosten hoitajia ja apulaisia varten. Malmin sähkölaitos oy:n kanssa kertomusvuonna tehdyn sopimuksen mukaisesti merkittiin sähkölaitoksen luvun käyttömäärärahaan Energianhankinta ja käyttötarpeet 600,000 mk käsittävä uusi erä Munkkiniemen kulutusta varten ja saman luvun yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvään määrärahaan Työntekijäin erinäiset edut Sisällytettiin uusi 85,000 mk:n suuruinen erä oppisopimuskustannuksiin.

Sekalaiset yleiset menot nimisen kahdeksannentoista pääluokan erinäisiin määrärahoihin sisältyvä Helsingin suojeluskunnan apuraha korotettiin 200,000 mk:sta 500,000 mk:aan ja kaupunginhallituksen käyttövarat väestönsuojelutarkoituksiin 850,000 mk:sta 21,500,000 mk:aan. Tämän pääluokan lukuun Käyttövarat merkittiin kaupunginhallituksen käytettäväksi kolme uutta momenttia, nimittäin polttoainoiden hinnan nousun varalta 2,000,000 mk, ruoka-aineiden hinnan nousun varalta 2,000,000 mk ja erinäisten vallitsevan tilanteen johdosta perustettujen lautakuntain aiheuttamiin kustannuksiin 1,500,000 mk; samaan lukuun sisältyvät kaupungin edustustilaisuuksien järjestämiseen varatut kaupunginhallituksen käyttövarat vähenennettiin 350,000 mk:sta 150,000 mk:aan. Pääluokan loppusumma osoitti 10,908,000 mk:n lisäystä v:n 1939 talousarvion vastaavaan määrään verraten.

Yhdeksännentoista pääluokan, Korot ja lainakustannukset, lukuun Vakautetun velan korot merkittiin vastaavasti 4,500,000 mk ja 5,000,000 mk Suomen rahassa maksettavan velan nimikkeen kohdalle v:n 1939

ensimmäistä ja toista lainaa varten, joiden 2,250,000 mk:n ja 2,500,000 mk:n suuruiset puolen vuoden korot kertomusvuonna oli maksettu tilapäisluoton korkoihin varatusta määrärahasta. Lukuun Kustannukset ja poistot sisältyville momenteille Korkeiden kurssitappiot ja Kuoletusten kurssitappiot oli, ottaen huomioon dollarin hinnan vaihtelut, varattava vastaavasti 1,365,000 mk ja 520,000 mk enemmän kuin kertomusvuoden talousarviossa eli siis 1,485,000 mk ja 560,000 mk, kun sitä vastoin provioidien y. m. kulujen momentti merkittiin 2,500,000 mk:sta 1,000,000 mk:aan alennettuna. Koko pääluokan arvioidut menot nousivat 7,021,601 mk kertomusvuoden talousarvion vastaavia menoja suuremmiksi.

Verojen poistojen ja palautusten pääluokassa, joka on järjestyksessä kahdeskymmenes, oleva kunnallisverojen poistojen ja palautusten momentti arvioitiin 16,000,000 mk suuremmaksi kuin edellisessä talousarviossa.

Pääomamenot alkavaan kahdenteenkymmenenteensimmäiseen pääluokkaan, Tuloa tuottavat pääomamenot, merkittiin menoja 197,499,850 mk vähemmän kuin v:n 1939 talousarvion vastaavaan kohtaan, tuntuen vähennykset pääasiallisesti luvuissa Satamat, Vesijohtolaitos, Sähkölaitos ja Siirrot rahastoihin. Pääluokan lukuun nimeltä Kiinteistöostot merkittiin valtuuston päättämät määrät Taivalsaaren vuokra-alueen n:o 131 vuokraoikeuden lunastamiseen¹⁾ sekä katumaan lunastamiseen IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevasta tontista n:o 2²⁾ ja korttelissa n:o 202 olevasta tontista n:o 6³⁾. Satamain lukuun sisällytettiin uudet määrärahat yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 tasoittamiseen³⁾, laiturin rakentamiseen Lauttasaa-renrantaan³⁾ ja Eteläsataman Makasiinirannan nostureita varten⁴⁾ sekä satamalautakunnan käytettäväksi 250 m³:n vetoisen vesiproomuun hankkimiseen⁴⁾ valtuuston päättämin määrin sekä Eteläsataman Makasiinirannan pohjoisen varastorakennuksen rakentamiseen 2,700,000 mk, Pitkän sillanrannan tehdaskorttelin n:o 300 eteläisen rannan järjestämiseen 230,000 mk, Vanhankaupungin selän Kyläsaaren ääreisen rantaa-alueen väliaikaisten varstoalueiden järjestämiseen 60,000 mk, Etelärannan laiturin osittaiseen uusimiseen 450,000 mk, Kulosaaren laiturin Tuurholmaa vastapäätä olevan osan uusimiseen 70,000 mk ja Katajanokan tulli- ja pakka-huonerakennuksen muutostöitä varten 286,000 mk. Aikaisemmin aloitettuja v. 1940 jatkettavia töitä varten merkittiin lukuun seuraavat määrärahat: Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen 1,300,000 mk, Herne-saarenrannan töihin 1,400,000 mk, Kaivopuiston ja Valkosaarten välisen Eteläsataman väylän ruoppaamiseen 600,000 mk, Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseksi entisen laivatelakan edustalle 2,200,000 mk, Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen 1,430,000 mk, Katajanokan vuota-, nahka- ja öljymakasiinin rakentamiseen 2,308,600 mk, tehdaskorttelien n:ot 272—278 ja Verkkosaaren katujen ja tonttien kunnostamiseen 595,000 mk, Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen 530,000 mk, täytteen vastaanottoon rannoille 300,000 mk sekä korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 10 % määrärahoista eli 2,354,960 mk. Valtuuston Itämerenkadun ja Lauttasaa renkadun risteykseen rakennettavaksi päättämää vedenheittolaitosta varten varattu määräraha⁵⁾ poistettiin talousarviosta

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 60. — ²⁾ S:n s. 51. — ³⁾ S:n s. 97. — ⁴⁾ S:n s. 95. — ⁵⁾ S:n s. 81.

muuttuneiden olosuhteiden vuoksi. Vesijohtolaitoksen lukuun sijoitettiin uusina määrärahoina vesijohdon johtamiseksi Paciuksenkadulta Seura- saaren ravintolaan ¹⁾, Untamontien ja Untamonkujan väliseen Joukolantien osaan ²⁾, Metsolantien ja Joukolantien väliseen Väinölänkadun osaan ²⁾, Harjukatuun korttelin n:o 359 tonttien n:ot 5 b ja 5 c edustalle ²⁾ ja väes- tönsuojelutarkoituksiin ³⁾ valtuuston päättämät määrät sekä tasoi- tus- ja istutustöiden suorittamiseksi Vanhassakaupungissa 150,000 mk, vesi- johdon johtamiseksi Aadolfinkadulta Harjutorin-, Franzénin-, Torkkelin- ja Porthaninkatua pitkin Viidennelle linjalle 1,720,000 mk, erinäisiin putki- verkon uusimisiin 542,000 mk, putkiverkon laajentamiseen 2,073,000 mk, vesijohtojen johtamiseksi satama-alueille 1,150,000 mk, vesijohtojen johta- miseksi Pirkkolan omakotialueelle 721,000 mk ja putkiverkon laajentami- seen Munkkiniemessä 48,000 mk. Vesijohdon johtamiseksi Metsätiehen Kotipolulta Onnentielle merkittiin 45,000 mk, koska valtuuston tähän tar- koitukseen aikaisemmin myöntämä 48,000 mk:n määrä ⁴⁾ oli osoittautunut turhan suureksi. Lisäksi merkittiin lukuun 600,000 mk vesimittarien osto- on. Luvun Kaasulaitos määräraha Pääputkiverkon laajennus ja uusimi- nen laskettiin huomioiden eräitä töitä koskevat valtuuston päätökset ⁵⁾, määrärahat Johtoverkon laajentaminen teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaisesti ja Liittymisjohdot merkittiin entisen suuruisina, kaasumittarien ostoon varatulle momentille merkittiin 2,300,000 mk eli 200,000 mk vähemmän kuin ennen ja lukuun sisällytettiin uusi momentti Syöttöveden käsittelylaite ja höyryjohto sähkölaitoksesta kaasulaitokseen Sörnäisissä valtuuston päätöksen ⁶⁾ mukaisena. Sähkölaitoksen ⁷⁾ lukuun, johon ei lisätty ainoatakaan uutta määrärahaa, merkittiin momentille Rakennukset 1,170,000 mk, Koneisto 3,650,000 mk, Johtoverkosto ja jakelulaitteet 12,315,000 mk, Katuvalaistus 783,000 mk, Johto- y. m. työt teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaan 200,000 mk, Talojohtotyöt 250,000 mk ja Sähkömittarien hankinta 1,000,000 mk, ottaen useimpia niistä arvioitaessa huomioon eri töitä koskevat valtuuston päätökset. Johtoverkosto ja jakelulaitteet nimiseen määrärahaan sisälly- tettiin kuitenkin Helsingin asuntokeskuskunta HAKA nimisen osuuskun- nan alueella suoritettavia töitä varten ainoastaan 70,000 mk valtuuston aikaisemmin päättämän ⁸⁾ 110,000 mk:n määrän asemesta. Talorakennuk- set nimiseen lukuun merkittiin uudet momentit Seurasaa- ren ravintolara- kennuksen täydennys- ja muutostyöt ¹⁾ ja Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusiminen ⁹⁾, joille merkittiin valtuuston päättämät rahamäärät mainit- tuihin tarkoituksiin, ja Hakaniemen hallin pukusuojien järjestäminen ja Teurastamon jäähdytyskoneiston täydennys, joille merkittiin vastaavasti 13,000 mk ja 800,000 mk, sekä Luodon ravintolan kunnostamiseen val- tuuston päätöksen mukaisesti 76,500 mk ¹⁾ ja korvausta rakennustoi- miston yleiskustannuksista 301,190 mk, mikä teki 10 % määrärahoista. Siirrot rahastoihin nimisestä luvusta mainittakoon, että Siirto Kulosaaren sillan rahastoon merkittiin 100,000 mk:lla korotettuna, ja että lukuun sen lisäksi sisällytettiin uusi 12,000,000 mk:n suuruinen momentti Siirto yleis- hyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon valtuuston teke- män päätöksen ¹⁰⁾ mukaisesti; varoja ei tällä kertaa merkitty siirrettäväksi

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 80. — ²⁾ S:n s. 99. — ³⁾ Kvsto 4 p. lokak. 47, 48 ja 49 §. — ⁴⁾ Vrt. tämän kert. s. 91. — ⁵⁾ S:n s. 99—100. — ⁶⁾ S:n s. 99. — ⁷⁾ S:n s. 100—101. — ⁸⁾ S:n s. 100. — ⁹⁾ S:n s. 102. — ¹⁰⁾ S:n s. 10.

mihinkään muuhun rahastoon. Siirtolapuutarhat nimistä lukua ei pääluokassa tällä kertaa esiinny.

Kahdennessakymmenennessätoisessa, tuloa tuottamattomien pääomajenonien pääluokassa talorakennusten lukuun merkityistä menoista tuli yleisen kunnallishallinnon osalle 38,000 mk, palotoimen osalle 213,050 mk, mistä 159,950 mk valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti Käpylän paloaseman uuden palohälytysten vastaanottolaitteen hankkimiseen, sairaanhoidon osalle 1,007,140 mk, mistä 708,500 mk valtuuston päätöksen ²⁾ mukaisesti Marian sairaalan talousrakennuksen muutos- ja korjaustöihin, huoltotoimen osalle 975,100 mk, lastensuojelun osalle 376,406 mk ja opetustoimen osalle 6,658,484 mk, josta 5,000,000 mk Mäkelänkadun uutta kansakoulua varten valtuuston päätöksen ³⁾ mukaisesti, sekä lisäksi työtupain ja elintarvikekeskuksen uudisrakennusta varten valtuuston päätöksen mukaisesti 14,290,000 mk ⁴⁾, Rautatienlinjan linja-autokioskin rakentamiseen valtuuston päättämät 68,000 mk ⁵⁾, vajarakennusta varten Talin taimistoon 124,000 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 10 % määrärahoista eli 2,375,018 mk. Katujen ja teiden lukuun merkittiin Kauppatorin liikennejärjestelyn muuttamiseen ⁶⁾, Erottajankadun leventämisen Kolmikulman puiston puolella ⁷⁾, korttelissa n:o 167 olevan Ruoholahdenkadun tontin n:o 17 katuosuuksien päällystämiseen ⁸⁾, Munkkiniemen johtavan tien leventämiseen Paciuksenkadun ja Munkkiniemen sillan välillä ⁸⁾, Sturen- ja Kirstinkadun välisen Josafatinkadun osan ⁸⁾, Nilsiä- ja Lemuntien välisen Pälkäneentien osan ⁸⁾, Elimäenkadun ja Nokiantien välisen Lemuntien osan ⁸⁾ ja Nilsiä- ja Lemuntien välisen Nokiantien osan ⁸⁾ lopputasoitukseen, Pälkäneen- ja Nokiantien välisen Nilsiäntien osan koillispuolen käytävän rakentamiseen ⁸⁾, Untamon- ja Koskelantien välisen Vallinkoskentien osan ⁸⁾, Untamonkujan ja Untamontien välisen Joukolantien osan ⁸⁾, Metsolan- ja Joukolantien välisen Väinölänkadun osan eteläpuolen ⁸⁾ ja Onnentien ja Kotipolun välisen Metsätien osan ⁸⁾ tasoittamiseen, Helsingin—Vihdin maantien ylikäytäväsillan pidentämiskustannusten ja rautatienalikäytävän leventämiskustannusten korvaamiseen valtiolle ⁹⁾, kaupungin osuuden suorittamiseksi lentokentän pohjois—eteläsuunnassa olevan pääkiitotien laajentamiskustannuksista ¹⁰⁾ sekä It. Puistotien leventämiseen tonttien n:ot 2 ja 6 kohdalla ⁸⁾ valtuuston aikaisemmin päättämät määrät, Kaiwokadun leventämiseen Heikinkadulta asema-aukiolle 310,000 mk, Pohj. Hesperian- ja Väinämöisenkadun välisen Mechelininkadun osan läntisen jalkakäytävän päällystämiseen 67,000 mk, Kammion- ja Pohj. Hesperiankadun välisen Mechelininkadun itäisen jalkakäytävän päällystämiseen 162,000 mk, täytteen vastaanottamista varten Länt. Rantatiehen Pohj. Hesperiankadulta tilapäisten venevajain kohdalle 100,000 mk, Sutelantien ja Humalistonkadun välisen Rajasaarenkadun osan leventämiseen 175,000 mk, Munkkiniemenkadun pohjoispuolen lopputasoitukseen 206,000 mk, Munkkiniemenkadun ja Pihlajatiehen välisen Valpurintien osan tasoitukseen 260,000 mk, Munkkiniemenkadun ja Pihlajatiehen välisen Jalavatiehen osan lopputasoitukseen 92,000 mk, Tilkan sillan ja Lääkärikadun välisen Turuntien

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 34. — ²⁾ S:n s. 39. — ³⁾ S:n s. 45. — ⁴⁾ S:n s. 102. — ⁵⁾ S:n s. 80. — ⁶⁾ S:n s. 32. — ⁷⁾ S:n s. 90. — ⁸⁾ S:n s. 91. — ⁹⁾ S:n s. 93. — ¹⁰⁾ S:n s. 88.

keskiosan päällystämiseen 387,500 mk, Suvilahdenkadun itäpuolen lopputasoitukseen 230,000 mk, Pasilan sillan ja Kotkankadun välisen Aleksis Kiven kadun lopputasoitusta ja puuistutuksia varten 1,130,000 mk, Päijänteenkujan tasoitukseen 370,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Vellamonkadun osan tasoitukseen 350,000 mk, Violan- ja Vellamonkadun välisen Orioninkadun osan tasoitukseen 476,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Vegankadun osan tasoitukseen 38,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Saarenkadun osan tasoitukseen 83,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Violankadun osan tasoitukseen 72,000 mk, Violankadun ja Vellamonkujan välisen Hämeentien osan itäpuolen kunnostamiseen 681,000 mk, Kimmon- ja Koskelantien välisen Tursontien osan tasoitukseen 188,000 mk, Koskelantien ja Pohjolankadun välisen Mäkelänkadun osan itäpuolen lopputasoitukseen 510,000 mk, Mäkelänkadun ja Pohjolankadun risteyksen järjestelytöihin 135,000 mk, Untamon- ja Pellervonkujan välisen Joukolantien osan tasoitukseen 50,000 mk, Käpyläntien tasoittamiseksi osittain Taivaskalliontieltä Askolantielle 455,000 mk, Oulunkyläntien reuna-alueiden tasoittamiseen 300,000 mk, Käpyläntien ja Oulunkyläntien risteyksessä olevan kolmionmuotoisen puiston tasoittamiseen 95,000 mk, Marian sairaalan teiden päällystämiseen 32,000 mk, Kivelän sairaalan entisten teiden päällystämiseen ja uuden tien rakentamiseen sen ruumishuoneelle 110,000 mk, tuberkuloosisairaalan teiden päällystämiseen 50,000 mk, vedenottoipaikkain järjestämiseksi Munkkiniemen sillan eteläpäähän ja Seurasaaren Antintalon läheisyyteen 81,000 mk, Tuomarinkylän tieltä Pasilan—Pakinkylän tielle johtavan, valtionrautateiden alueella kulkevan tien päällystämiseen 175,000 mk, Temppeleaukion kirkkotontin ulomman osan teiden ja istutusten järjestämiseen 300,000 mk sekä kahden vedenottoaikan järjestämiseksi palokunnan tarpeisiin Seurasaarentien varrelle 75,000 mk. Luvun Viemärit uusista määrärahoista tulee viemärien laskemiseen Untamonkujan ja Untamontien väliseen Joukolantien osaan ¹⁾, Väinölänkatuun korttelin n:o 841 keskikohdalta Joukolantiehen ¹⁾ ja Onnentien ja Kotipolun väliseen Metsätien osaan ¹⁾ ja viemärien uusimiseen ja pidentämiseen Aleksis Kiven kadun ja Vaasankadun välisessä Harjukadun osassa ²⁾ valtuuston aikaisemmin päättämät määrät, vedenheittolaitosten rakentamiseen muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ainoastaan 317,500 mk eli 299,750 mk valtuuston tähän tarkoitukseen aikaisemmin myöntämää määrää ³⁾ vähemmän sekä viemärien uusimiseen Abrahamin- ja Lapinlahdenkadun välisessä Ruoholahdenkadun osassa 440,000 mk, Lapinlahden- ja Malminkadun välisessä Malminrinteen osassa 210,000 mk, Valpurin- ja Pihlajatie välisessä Munkkiniemenkadun osassa 570,000 mk, Munkkiniemenkadun ja Pihlajatie välisessä Jalavatie osassa 119,000 mk ja Porthaninkadun ja Hämeentien välisessä Toisen linjan osassa 240,000 mk, viemärien vetämiseksi Munkkiniemenkadun ja Pihlajatie väliseen Valpurintien osaan 192,000 mk, Päijänteenkujan 110,000 mk, Violan- ja Vellamonkadun väliseen Orioninkadun osaan 429,000 mk, Hämeentien ja Vellamonkadun väliseen Violankadun osaan 200,000 mk, Violan- ja Vellamonkadun väliseen Hämeentien osaan 417,000 mk ja Pohjolankadun ja Koskelantien väliseen Mäkelänkadun osaan 343,000 mk, kokoojajohdon johtamiseksi viemäristä n:o 33 Sörnäisten rantatiehen varatyönä vedettyyn johtoon ja siitä mereen 4,330,000 mk, Hakaniemen-

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 91. — ²⁾ S:n s. 92. — ³⁾ S:n s. 81.

torin 1:n kohdalta Näkinkujaan 1,240,000 mk ja Siltasaarelta viemäristä n:o 33 tulevaan kokoojajohtoon 1,584,000 mk, Tervasaaren puhdistuslaitoksen mekaanisen osan louhintaa ja maatöitä varten 2,000,000 mk ja Talin laukkarata-alueen viemäri- y.m.s. töitä varten 105,000 mk sekä täydennystöihin entinen määrä, 1,200,000 mk. Urheilukentät nimiseen lukuun merkittiin Käpylän urheilukentän pukusuojan laajentamiseen ¹⁾, kanoottivajain rakentamiseksi Humalluodoille ²⁾, Talin laukkaradan töihin ²⁾, katurakennusosastolle kuuluvia uimastadionin töitä varten ²⁾, maratonradan rakentamiseen ¹⁾, Töölön pallokentän ensimmäisen ja toisen pallokentän uusimiseen ja kolmannen pallokentän parantamiseen ¹⁾, pallokentän ja stadionin välisen alueen järjestämiseen ¹⁾ ja ratsastushallialueen talliin välisen osan tasoittamiseen ³⁾ valtuuston aikaisemmin päättämät määrät, muuttaen vallitsevien olosuhteiden vuoksi valtuuston aikaisempia päätöksiä uimastadionin töihin 5,365,600 mk ²⁾, erinäisiin pallokentän töihin 942,825 mk ³⁾, ratsastusstadionin töihin 221,080 mk ³⁾, soutu- ja melontastadionin rakennustöihin 1,680,000 mk ²⁾, soutu- ja melontastadionin teiden, venelaiturien, väylänmerkintä- y. m. töihin 2,520,000 mk ²⁾ ja velodromin töihin 705,297 mk ³⁾, Uunisaaren uimalaitoksen istuinpenkkejä ja ponnauduslautoja varten 8,000 mk, Töölön pallokentän katsomoiden ja kenttän välisten teiden töihin 255,000 mk, Kaisaniemen tenniskenttään laajentamiseen ja niiden pintakerroksen uusimiseen 135,000 mk ja turveviljelyn järjestämiseen 582,000 mk sekä Mustikkamaan uimahuoneen erinäisiä muutos- ja täydennystöitä varten 152,000 mk ja Humallahden uimahuoneen vastaavanlaisia töitä varten 27,500 mk, parin W. C:n ja pesualtaan järjestämiseksi Vallilan urheilukentän pukusuojaan 47,900 mk, Eläintarhan urheilukentän pukusuojan laajentamiseen 49,680 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 10 % määrärahoista eli 2,493,248 mk. Istutusten lukuun sisältyy uusia määrärahoja Hietarannan ja soutustadionin välisen alueen tasoitus- ja istutustöihin ²⁾, Hesperian puiston ranta-alueen kunnostamiseen ⁴⁾ ja velodromin ympäristön siistimis- ja istutustöihin ³⁾ valtuuston päättämät määrät, valtuuston aikaisempia päätöksiä muuttaen istutuksen järjestämiseen pallokentän rinnekatson taakse 102,500 mk ⁵⁾ ja Eläintarhan tasoitus- ja siistimistöihin 370,000 mk ⁵⁾, josta valtuusto jo oli myöntänyt 70,000 mk, sekä Talin taimiston salaojitusta, aitaamista ja käytäviä varten 65,000 mk, Mäkelänkadun istutusten korjaamiseen 76,000 mk, Siltavuorenrannan ja Maurinkadun kulmauksen istutusten järjestämiseen 8,400 mk, Eläintarhanlahden pohjoisrannan täytetyn alueen kunnostamiseen 100,000 mk ja Myllyrinteen alueen kunnostamistöiden aloittamiseen 50,000 mk. Määrärahat Vilhonvuoren istutustöiden lopettamiseen ja Humallahden puiston Mechelininkadun länsipuolella olevan osan kunnostamiseen merkittiin lukuun entisen suuruusina. Työttömyys- ja avustustöiden lukuun merkittiin entinen momentti Erinäisiä avustustöitä kaupunginhallituksen käytettäväksi 1,200,000 mk:n suuruusena sekä uusi momentti Työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettut työt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 12,000,000 mk:n suuruusena. Lukuun Perushankinnat sisällytettiin uusille momenteille määrärahat Nikkilän sairaalan juhla- ja voimistelusalirakennuksen kalustamiseen ⁶⁾, Aleksis Kiven kansakouluun sijoitetun kouluhammasklinikan

1) Vrt. tämän kert. s. 82. — 2) S:n s. 83. — 3) S:n s. 84. — 4) S:n s. 90. — 5) S:n s. 82 ja 84. — 6) S:n s. 40.

kalustamiseen¹⁾ ja Kivelän sairaalan ruumishuoneen sisustamiseen ja kalustamiseen²⁾ valtuuston päätösten mukaisesti sekä uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin kalustamiseen 250,000 mk. Entiset luvut Erinäisiä olympiakisojen aiheuttamia menoja ja Muut sijoitukset poistettiin tällä kertaa pääluokasta ja uutena viimeisenä lukuna siihen lisättiin Väestönsuojelutöitä niminen, johon merkittiin 30,000,000 mk valtuuston käytettäväksi mainittuihin töihin³⁾.

Näiden menojen puheena ollen mainittakoon valtuuston päätös⁴⁾, että sellaisia pääluokkiin Tuloa tuottavat pääomamenot ja Tuloa tuottamattomat pääomamenot kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon on merkitty siirtomääräraha, saa aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suostumuksella.

Kahdennessakymmenessä kolmannessa ja viimeisessä, velan kuoletuksen menot käsittävässä pääluokassa merkittiin uusille momenteille varat eräiden lainain myöhemmin alkavaa kuoletusta varten. Pääluokan menojen loppusumma osoittaa 20,568,535 mk:n lisäystä kertomusvuoden menoarvion vastaavaan määrään verraten.

Tulosääntö. Varsinaisten tulojen kolmanteen osastoon, Palotoimi, ja kahdeksanteen, Erinäiset sosiaaliset tehtävät, ei tehty mainittavia muutoksia.

Ensimmäiseen osastoon, Yleinen kunnallishallinto, sisällytettiin lukuihin Kaupunginhallitus ja Verotusvalmisteluvirasto Toimituskirjain lunastusmaksut nimiset uudet momentit, vastaavasti 500 mk ja 7,500 mk, sekä korottaen rahatoimiston luvun entinen momentti Kannantaprovisiot 13,700 mk:sta 30,000 mk:aan muutettiin sen nimi olemaan Kannantaprovisiot ja lunastusmaksut.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen osaston lukuun Rakennustarkastus lisättiin 80,000 mk käsittävä uusi momentti Korvaus rakennustarkastajan toimituksista kaupungin alueen ulkopuolella.

Neljänteen osastoon, Terveystoimi, sisältyvien kouluhammasklinikan tulojen arvioitiin lisääntyvän 488,000 mk ja uudelle momentille Muita tuloja merkittiin osastoon 500 mk kertyviä asiakirjain lunastusmaksuja y. m.

Viidennen osaston, Sairaanhoidon, tulojen laskettiin vähenevän 37,104,738 mk:sta 29,357,472 mk:aan, ollen osastosta poistettu pari entistä momenttia, 10,000,000 mk:n suuruinen Valtionapu tuberkuloosi- ja mielisairaaloitten rakennuskustannuksiin sekä 1,000 mk käsittävät Kivelän sairaalan puutarhan tulot.

Huoltotoimen osaston, kuudennen, luvun nimeltä Korvaukset annetusta huollosta, momentti Korvaukset vierailta kunnilta merkittiin 500,000 mk pienemmäksi ja momentti Korvaukset yksityisiltä korvausvelvollisilta vastaavan verran suuremmaksi kuin edelliseen tuloarvioon. Tervalammen työlaitos ja maatila nimisen luvun tuloissa ilmenee huomattava vähennys siitä johtuen, että edellisessä talousarviossa esiintynyt 2,000,000 mk:n suuruinen valtionapu työlaitoksen perustamiskustannuksiin nyt on poissa siitä. Luvussa Työtuvat huomioitavien tuotteiden myyntitulojen määrää korotettiin 900,000 mk.

Lastensuojelun osastossa, järjestyksessä seitsemännessä, merkittiin

1) Vrt. tämän kert. s. 37. — 2) S:n s. 40. — 3) Kvsto 4 p. lokak. 46 § ja 15 p. marrask. 32 §. — 4) S:n 13 p. jouluk. 2 §.

siihenastisesta käytöstä poikkeavin tavoin Bengtsårin, Toivoniemen, Ryttylän ja Toivolan tilain tulojen momenteille maataloushenkilökunnan palloista vähennettävät luontoisetukorvaukset käsittävät tuloerät, yhteensä 72,444 mk.

Opetustoimi nimiseen yhdeksänteen osastoon tehtiin suuria muodollisia muutoksia erottamalla entinen kansakoulujen luku uusiksi luvuiksi Suomenkieliset kansakoulut ja Ruotsinkieliset kansakoulut, luku Työväenopistot luvuiksi Suomenkielinen työväenopisto ja Ruotsinkielinen työväenopisto sekä luku Ammattiopetuslaitokset luvuiksi Yleiset ammattikoulut ja Ammatteihin valmistavat koulut, joista kahdesta viimeisestä edelliseen sisältyi yleisen ammattilaiskoulun ja kirjapainokoulun sekä jälkimmäiseen valmistavan tyttöjen ammattikoulun ja valmistavan poikain ammattikoulun tulot kaikki omana eri momentteihin jaettuna nimikkeensä, kunkin niistä muodostettua ennen vain oman momenttinsa. Uuteen lukuun Suomenkielinen työväenopisto lisättiin samannimiselle momentille ennen sisältyneet vastaavasti 20,000 mk:n ja 3,500 mk:n tuloerät Vuokraa kansakouluista ja Opetuskeittiöltä lämmityksestä nimisinä momentteina. Kaikkien ammattikoulujen valtionapu laskettiin toukokuun 26 p:nä 1939 annetun lain mukaisesti 65 %:ksi kunkin koulun menoista. Valmistavan poikain ammattikoulun tuloihin lisättiin 6,900 mk luontoisetuja, joiden erää ei ennen ollut sisältynyt kyseisen koulun tulomomentille.

Sivistystoimen osastoon, järjestyksessä kymmenenteen, kuuluu tällä kertaa 14,400 mk:n suuruinen uusi tulomomentti Käteisvuokrat, johon sisällytettiin kaupungille nyttemmin vuokrina suoritettavat kaupunginkirjaston siivoojain entisten luontoisetujen korvaukset. Osaston tulojen arvioimisen yhteydessä valtuusto päätti ¹⁾ anoa kaupunginorkesterille v. 1940 valtionapua 500,000 mk.

Yhdennentoista osaston, Kiinteistöt, lukuun Kiinteistötoimisto merkittiin uusi momentti Piirustusten myynti, jolle sisältyy 35,000 mk omakotitalojen piirustuksista ja 3,000 mk puutarhapiirustuksista kertyviä tuloja, ja siirrettiin siihen ennen saman osaston luvussa Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät olleet siirtolapuutarhain luontoisetukorvaukset. Ensiksi mainitun luvun entiselle momentille Karttojen ja jäljennöskien myynti lisättiin 5,000 mk asiakirjajäljennösten lunastuksista kertyviä maksuja sekä korotettiin momenttia 105,000 mk:lla ottaen huomioon Helsingin matkailijakarttain myynnistä saatavat tulot. Tonttien ja alueiden vuokrat nimisen luvun tuloerissä Satamaliikenteelle osittain luovutetuilla alueilla olevat teollisuus-, varasto- y.m. tontit sekä Muut teollisuus- ja varastotontit havaittavat vähennykset johtuivat, huolimatta uusista vuokrauksista ja vuokrankorotuksista, satama-alueiden rajajärjestelystä. Kaupungin osuus Sörnäs ab:n entisten vuokra-alueiden vuokrasta, Verkko-saaria lukuunottamatta, 200,000 mk, siirrettiin viimeksi mainitulta tulomomentilta uudelle erilliselle momentille. Kun vuokratuloissa ylipäänsä on havaittavissa lisäystä, oli Myynti- ja toripaikkojen vuokrat nimisen luvun myyntipaikkain vuokramomentti sitä vastoin pakko alentaa 3,008,500 mk:sta 2,000,000 mk:aan pääasiallisesti johtuen jäätelönmyyntipaikkain vuokratarjojen alentumisesta vallitsevien olosuhteiden pakosta. Luvussa Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät esiintyy uusi

¹⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 2 §.

62,250 mk:n tulomomentti Oulunkylän siirtolapuutarhan maanvuokrat ja 600,000 mk:n suuruinen Ratsastushalli, uima- ja soutustadionit sekä velodromi sekä vanhoilla momenteilla Kauppaneuvos Borgströmin puisto ja Tuurholman lepokoti sekä Lauttasaari vastaavasti 4,000 mk:n ja 5,000 mk:n tuloerät telttavuokrista.

Kahdennentoista, yleisten töiden osaston luvun Voitot ja korvaukset suoritetuista töistä tulomomenttia Valtionapu teiden kunnossapidosta voitiin korottaa 67,500 mk lisäämällä siihen Lauttasaaren sillan käytöstä ja kunnossapidosta saatava valtionapu.

Puhtaanapito niminen, kolmastoista osasto osoittaa puhtaanapitomenojen yleistä nousua.

Neljännentoista osaston, Satamat, arviotulot vähenivät 4,908,226 mk pääasiallisesti sen Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista, Liikennemaksut ja Satamamaksut nimisten momenttien ansiosta. Toisaalta taas esimerkiksi osaston momenttia Paikanvuokrat korotettiin 1,500,000 mk ja osastoon lisättiin uusi momentti Sekalaisia tuloja, joka merkittiin 5,000 mk:n suuruiseksi.

Viidenteentoista osastoon sisältyvät terastamon tulot olivat tällä kertaa 42,839 mk sen menoja suuremmat aina siihen asti alitetuun ne.

Elintarvikekeskuksen osaston, kuudennentoista, tulojen arvioitiin nousevan 1,165,000 mk kertomusvuoden talousarvioon verraten.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten osaston puheena ollen arvioitiin vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen, huomioonottaen niiden sekä tulot että menot, tuottavan ylijäämää vastaavasti 9,308,283 mk eli 1,705,137 mk entistä vähemmän, 3,202,636 mk eli 799,870 mk entistä vähemmän ja 43,191,710 mk eli 5,568,479 mk entistä vähemmän.

Kahdeksannentoista osaston, Sekalaiset yleiset tulot, tulomomentti Sekalaista korotettiin 30,000 mk:sta 1,930,000 mk:n suuruiseksi, koska siihen voitiin sisällyttää seurakuntain suoritettava korvaus Temppeleaukion tie- ja istutustöistä.

Yhdeksännessätoista, korkojen ja osinkojen osastossa korkojen luvun obligatiokorkojen tulomomentti merkittiin 2,000,000 mk:lla korotettuna, johtuen tämä obligatiovaraston lisääntymisestä, ja omien laitosten konttokuranttitilien korot 1,050,000 mk:lla sekä teknillisten laitosten pääomiarvon korot yhteensä 4,861,700 mk:lla korotettuina. Koko osaston menojen lisäys kertomusvuoden talousarvioon verraten oli 8,004,725 mk.

Kahdennenkymmenennen osaston, Verot, tulojen kokonaislisäys, 63,021,164 mk, johtui miltei kokonaan kunnallisverojen lisäämisestä.

Pääomatulojen ensimmäisen osaston, Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot, järjestyksessä kahdennenkymmenennenensimmäisen, ensimmäiseen lukuun nimeltä Teknillisten laitosten arvon kuoletukset, merkittiin sähkölaitoksen osuus 1,748,000 mk suuremmaksi kuin ennen. Lukuun Tulot kaupungin omaisuuden myynnistä sisältyviä tontinmyyntituloja arvioitiin kertyvän ainoastaan 10,000,000 mk entisen 32,000,000 mk:n asemesta, huomioonottaen, ettei Munkkiniemen tontteja nyt tulisi myytäväksi sekä ettei muutenkaan syntyisi mitään suurta tonttien kysyntää. Pääasiallisesti viimeksi mainittu momentti aiheutti koko osaston tuloissa 19,770,432 mk:n vähennyksen.

Pääomatulojen jälkimmäisen ja koko tulosäännön viimeisen eli kahdennenkymmenenentoisen osaston, Lainavarat, ainoassa luvussa, Osoituk-

set lainavaroista, valtuusto osoitti v. 1940 otettavasta lainasta alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat rahamäärät:

Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen	mk	1,300,000
Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 tasoittamiseen	»	2,170,000
Laiturin rakentamiseen Lauttasaarenrantaan	»	3,920,000
Hernesaarenrannan töihin	»	1,400,000
Kaivopuiston ja Valkosaarten välisen Eteläsataman väylän ruoppaamiseen	»	600,000
Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseen entisen laivatelakan edustalle	»	2,200,000
» » pohjoisen varastorakennuksen töihin	»	2,700,000
» » nostureita varten	»	3,000,000
Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen	»	1,430,000
» vuota-, nahka- ja öljymakasiinin rakentamiseen	»	2,308,600
Tehdaskorttelien n:ot 272—278 ja Verkkosaaren katujen ja tonttien kunnostamiseen	»	595,000
Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen	»	530,000
Etelärannan laiturin osittaiseen uusimiseen	»	450,000
250 m ³ :n vetoisen vesiproomun hankkimiseen	»	665,000
Vesijohtoja varten	»	4,504,000
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen ja uusimiseen	»	1,574,000
Syöttöveden käsittelylaitetta ja höyryjohtoa varten sähkölaitoksesta Sörnäisten kaasulaitokseen	»	832,000
Sähkölaitoksen koneistoa varten	»	1,210,000
» johtoverkostoa ja jakelulaitteita varten ...	»	8,210,000
Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusimiseen	»	608,000
» jäähdytyskoneiston täydentämiseen	»	265,000
Siirtoon yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon	»	12,000,000
Työtupain ja elintarvikekeskuksen uudisrakennustöihin ...	»	4,600,000
		Yhteensä mk 57,071,600

Kertomusvuoden säästöä merkittiin v:n 1940 tulosääntöön 46,000,000 mk, v:n 1939 talousarvion vastaavan luvun oltua 82,500,000 mk.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Koska asemakaava-arkkitehti B. Brunila päävirkinsa työtaakan suuresti lisääntyttyä oli pyytänyt vapautusta maistraatin lisäjäseneden toimesta, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ pyytää Uudenmaan läänin maaherraa myöntämään hänelle mainitun vapautuksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi tammikuun 1 p:stä 1940 lukien sekä määräämään hänen tilalleen toimistoarkkitehti V. Tuukkasen.

¹⁾ Kvsto 29 p. marrask. 7 §.